

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar SOU 2022:28 – Vår demokrati – Vård att värna varje dag

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Blekinge avger yttrande avseende betänkande av kommittén Demokratin 100 år – samling för en stark demokrati *Vår demokrati – vård att värna varje dag, SOU 2022:28*.

Länsstyrelsen i Blekinge (fortsättningsvis Länsstyrelsen) välkomnar kommitténs förslag om demokratifrämjande insatser och ställer sig positivt till föreslagna åtgärder i sin helhet.

Länsstyrelsen är mycket positiva till förslaget om ett demokratifrämjande uppdrag till länsstyrelserna. Uppdraget bör innefatta en tydlig koppling till befintliga ansvarsområden inom mänskliga rättigheter med särskilt fokus på delaktighet och inflytande. Länsstyrelsen avstyrker förslaget att inom samma uppdrag ta fram lokala och regionala data på demokratiområdet.

Vidare vill Länsstyrelsen särskilt förorda det andra av två föreslagna finansieringsalternativ om anslag som motsvarar en årsarbetskraft på respektive länsstyrelse för att genomföra uppdraget.

Synpunkter på betänkandets förslag

Länsstyrelsen i Blekinge län (fortsättningsvis Länsstyrelsen) avger härmed följande yttrande avseende betänkande av kommittén Demokratin 100 år – samling för en stark demokrati *Vår demokrati – värd att värna varje dag, SOU 2022:28*.

De förslag som ej kommenteras i remissvaret har Länsstyrelsen inga synpunkter på.

6.1 Inrätta en nationell demokratifunktion

Länsstyrelsen ställer sig positivt till förslaget att inrätta en nationell demokratifunktion. En sådan funktion är en viktig förutsättning för ett kunskapsbaserat och sammanhållet demokratiarbete. Den nationella demokratifunktionen bedöms bidra till ökad likvärdighet och vara behjälplig i det regionala och lokala arbetet med demokratifrämjande insatser. Särskilt positivt är demokratifunktionens föreslagna uppdrag att bistå med lägesbilder om demokratins utveckling. Lägesbilderna förutsätter prioritering av insatser på regional och lokal nivå.

Den nationella demokratifunktionen blir med hänvisning till ovan stycke en förutsättning för genomförandet av länsstyrelsernas föreslagna uppdrag. Oberoende vilken myndighet funktionen placeras på bör den inom sitt uppdrag också föra dialog och samverka med andra relevanta aktörer vars arbete bidrar till det demokratipolitiska målet. Utöver länsstyrelserna är det oberoende nationella institutet för mänskliga rättigheter ett sådant exempel.

6.2 Uppdrag till länsstyrelserna att arbeta demokratifrämjande

Länsstyrelsen i Blekinge län ställer sig mycket positivt till det föreslagna demokratifrämjande uppdraget för länsstyrelserna. Länsstyrelsen understryker vikten av att uppdraget finansieras med anslag som möjliggör *minst* en årsarbetskraft för genomförande. Det alternativet bidrar till att minska risken för regionala skillnader i demokratins praktik samt möjliggör att verka för det centrala i uppdraget – långsiktighet.

Förslaget demokratifrämjande uppdrag kan genom insatser med ett långsiktigt perspektiv främja och stärka det demokratiska styrelseskicket samt direkt bidra till det demokratipolitiska målet. Uppdraget bör genomföras i samverka med närliggande ansvarsområden på länsstyrelserna om mänskliga rättigheter och Agenda 2030 som exempel. Dessa ansvarsområden har, utöver en stark koppling till

demokratipolitiska målet, också kunskapsöversikt, arbetssätt och kontaktytor som främjar etableringen av ett demokratifrämjande uppdrag på regional nivå.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget i uppdragsbeskrivningen för länsstyrelserna att ta fram lägesbilder med lokal och regional demokratistatistik med hänvisning till att den nationella demokratifunktionen föreslås motsvarande uppdrag.

Länsstyrelsen bedömer förslaget om demokratifrämjande uppdrag till länsstyrelserna som ett positivt tillvägagångssätt för att ta tillvara erfarenheter från kommittén Demokratin 100 år.

7.1 Större fokus på demokrati i myndigheternas arbete

Länsstyrelsen ställer sig positivt till förslaget om ändring i myndighetsförordningen att myndigheter ska tillvarata fördelar som kan finnas för demokratin, samt att demokrati och det demokratiska uppdraget, skrivs in i instruktioner för myndigheter vars verksamhet är central för demokratipolitiska målet. Till detta utgör den statliga värdegrunden och dess principer som en central del i myndigheternas arbete för demokrati samt förverkligande av regeringsformen.

7.2 Analysera konsekvenser för demokratin

Länsstyrelsen ställer sig positivt till förslaget om att kommittéförordningen kompletteras med krav på att redovisa konsekvenser för demokratin. Förslaget stärker förekomsten av rättighetsbaserade beslut på nationell nivå genom konsekvensutredningar som synliggör hur förslag riskerar inverka på grundläggande fri- och rättigheter som anges i regeringsformen.

7.3 Förtydliga skolans demokratiuppdrag

Länsstyrelsen har inga synpunkter på förslagen om myndighetsuppdrag men vill betona syftet att förtydliga skolans demokratiuppdrag som bidrag till mer jämlika förutsättningar för aktivt deltagande i demokratin.

Skolan har en betydande roll i förmedlandet av kunskaper om demokratin och demokratiska värden men också om respekten för mänskliga rättigheter. Ett barnrättsperspektiv genomsyrar förslagen och bidrar till praktisk tillämpning av FN:s barnkonvention med artikel 2 om skyddet mot diskriminering, artikel 12 om rätten att bli hörd samt artikel 13 om yttrande- och informationssäkerhet som exempel.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Ulrica Messing med handläggare Lisa Spjuth som föredragande. Även länsråd Helena Morgonsköld har deltagit i föredragning.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

ku.md@regeringskansliet.se